

Sygn. akt I C 570/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSR (del.) Andrzej Vertun**

Protokolant: **Katarzyna Maciaszczyk**

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. M. (1)**

przeciwko (...) **Spółdzielni Mieszkaniowej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.**

o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały spółdzielni

1. oddała powództwo;
2. zasądza od M. M. (1) na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 617 (sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

I C 570/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 maja 2016 roku M. M. (1) wniósł o stwierdzenie nieważności, względnie uchylenie uchwały Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej nr (...) z 10 marca 2015 roku w sprawie wykluczenia go spośród członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów ewentualnego zastępstwa procesowego w przypadku ustanowienia pełnomocnika. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że uchwała została podjęta przez osoby nieuprawnione, które w momencie podjęcia uchwały nie były członkami Rady Nadzorczej (...), a to z uwagi na wynik obrad Walnego Zgromadzenia Członków (...), procedującego w dniach 26 stycznia 2015 roku do 10 lutego 2015 roku i powołania nowego składu osobowego Rady Nadzorczej kadencji 2015-2018. W odniesieniu do ewentualnego żądania uchylenia uchwały powód wskazał, że w okresie sprawowania przez niego funkcji w ramach organów spółdzielni nie dopuścił się jakichkolwiek działań, które mogły by być uznane za działania sprzeczne ze Statutem Spółdzielni, przepisami prawa, dobrymi obyczajami, jak również działań popełnionych na szkodę Spółdzielni i jej członków, na poparcie czego przywołał swoją argumentację odnoszącą się do każdego z zarzutów sformułowanych w uzasadnieniu uchwały nr (...).

(pozew – k. 4-10)

W odpowiedzi na pozew pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że zaistniały ważne przyczyny w stosunku do powoda, które uzasadniały wykluczenie go z grona członków pozwanej Spółdzielni i przyczyny te znalazły odzwierciedlenie w treści uzasadnienia uchwały nr (...) (...) z 10 marca 2015 roku. W odniesieniu do zarzutu nieważności uchwały pozwana wskazała, iż zgromadzenie

obradujące w dniach 26.01-10.02.2015 r. nie miało kwalifikacji Walnego Zgromadzenia Członków (...), a wykonanie uchwał podjętych na ww. zgromadzeniu zostało wstrzymane postanowieniem z 2 marca 2015 roku, wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie prowadzonej za sygn. akt II C 128/15 (obecnie II C 465/15). Równocześnie pozwana wskazywała na treść pisma Prokuratora Generalnego RP z 19 czerwca 2015 roku stanowiące efekt działań kontrolnych Prokuratury Okręgowej w Warszawie, zgodnie z którym to pismem uchwały podjęte przez (...) nie mogą być podstawą do wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. W odniesieniu do zarzutów, które miały być podstawą do uchylenia uchwały pozwana wskazała, że podstawą wykluczenia powoda było działanie na szkodę Spółdzielni i wbrew jej interesom polegające na braku nadzoru i kontroli nad pracą Zarządu, głosowaniu za podjęciem uchwał niezgodnych z obowiązującym porządkiem prawnym, wyrażaniu zgody i akceptowaniu działań zarządu skutkujących zaciąganiem zobowiązań i zawieraniu umów niekorzystnych dla Spółdzielni. Pozwana podniosła, że wskutek działań powoda Rada Nadzorcza (...) utraciła kontrolę nad istotnymi składnikami majątku Spółdzielni oraz de facto zezwoliła na zawieranie przez Zarząd umów bez jakiegokolwiek kontroli i nadzoru, co doprowadziło w konsekwencji do wielomilionowych długów i niewypłacalności Spółdzielni. Pozwana wskazała również, że poza udziałem w podejmowaniu uchwał zmierzających do zaciągania zobowiązań i zawierania umów niekorzystnych dla Spółdzielni, Rada Nadzorcza (...) nie stwierdziła jakichkolwiek działań powoda zmierzających do inicjowania rozwiązań mających na celu ochronę interesów Spółdzielni i jej członków, na przykład poprzez wprowadzenie obowiązkowej procedury przetargowej przy zbywaniu istotnych składników majątku Spółdzielni lub działań zmierzających do ujawnienia i nagłośnienia wymienionych w uzasadnieniu uchwały nr (...) nieprawidłowości. Zaniechania te należało zaliczyć według pozwanej do kategorii „rażącego niedbalstwa” w rozumieniu § 13 Statutu (...).

(odpowiedź na pozew – k. 37-49)

Pismem z 29 grudnia 2017 roku pozwana podniosła nadto zarzut braku legitymacji czynnej powoda do zaskarżenia uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nr (...) z tego względu, iż powód nie był członkiem Spółdzielni w chwili złożenia powództwa do Sądu. Powyższe wynika z tego, że uchwała (...) Zarządu Wspólnoty z 4 czerwca 2012 roku w zakresie dotyczącym powoda była obarczona sankcją nieważności z uwagi na sprzeczność z art. 16 § 1 ustawy – prawo spółdzielcze, a to ze względu na brak deklaracji powoda o przystąpieniu do Spółdzielni złożonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Pozwana podniosła, że w teczce lokalowej brak jest deklaracji powoda oraz brak pisma stwierdzającego przyjęcie M. M. (1) w poczet członków Spółdzielni.

(pismo pozwanej – k. 687-691)

Powód zakwestionował argumentację pozwanej dotyczącą braku legitymacji czynnej, bowiem jego członkostwo potwierdzają złożone dokumenty, w tym fotokopia jego deklaracji członkowskiej, podpisana przez dwóch członków zarządu Spółdzielni. Prawdziwość deklaracji została następnie podważona przez pozwaną spółdzielnię, która wskazała m.in., że deklaracja datowana jest na okres, w którym obowiązywał odmienny wzór deklaracji, a także sposób jej sporządzania.

(pismo powoda – k. 713-717, pismo pozwanej – k. 722-725).

Powód w ostatecznym stanowisku podtrzymał dotychczasową argumentację, zaakcentował przy tym, że utrata z mocy prawa członkostwa w Spółdzielni nie niweczy legitymacji do zaskarżenia uchwały. Pozwana Spółdzielnia również podtrzymała dotychczasowe stanowisko, także w zakresie braku interesu prawnego powoda do skarżenia uchwały.

(protokół – k. 856v)

Sąd uznał za ustalone następujące okoliczności.

Uchwałą Numer (...) Zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 4 czerwca 2012 r. na podstawie § 9 Statutu Spółdzielni (...) został przyjęty w poczet członków Spółdzielni, pod numerem rejestru (...).

(dowód: uchwała, k. 692)

Rada Nadzorcza (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. na kadencję 2012 – 2015 została wybrana przez obradujące dniach od 21 do 30 czerwca 2012 r. w częściach Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni. Wśród członków wybranych na tę kadencję znalazł się M. M. (1).

(dowód: protokół lustracji, k. 228v)

Stosownie do treści § 22 Statutu (...) członek Spółdzielni zobowiązany jest do wniesienia wkładu mieszkaniowego lub budowlanego na pokrycie kosztów zadania inwestycyjnego w częściach przypadających na jego lokal oraz uczestniczyć w innych zobowiązaniach Spółdzielni związanych z budową określonych w umowie o budowę lokalu, pokrywania kosztów związanych z wyodrębnieniem własności lokalu przewidzianych w odrębnych przepisach dla czynności podziału i ustanowienia odrębnej własności nieruchomości, uczestniczenia w wydatkach związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w części przypadającej na jego lokal, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni, jak również w wydatkach związanych z działalnością społeczną, oświatową i kulturalną prowadzoną przez Spółdzielnię przez uiszczanie opłat co miesiąc z góry do 10 dnia miesiąca, uczestniczenia w zobowiązaniach Spółdzielni wobec osób trzecich, a w szczególności z tytułu spłaty kredytów i odsetek wynikających z finansowania prowadzonych przedsięwzięć inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych, z tytułu poniesionych, a nie zrefundowanych przez Skarb Państwa kosztów scalania i podziału nieruchomości, jak również kosztów z tytułu oznaczenia poszczególnych nieruchomości obejmujących budynek lub budynki, w których ustanowiono odrębną własność, do dbania o dobro i rozwój Spółdzielni, o poszanowanie mienia spółdzielczego i jego ochronę, do stosowania się do postanowień Statutu, regulaminów i innych uchwał organów Spółdzielni oraz przestrzegania zasad współżycia społecznego, do uczestniczenia w pokrywaniu strat Spółdzielni do wysokości zadeklarowanych udziałów, zawiadomienia Spółdzielni o zmianie danych zawartych w deklaracji członkowskiej oraz mających wpływ na stosunku cywilno-prawne ze Spółdzielnią, zawiadomienie o zmianie liczby osób zamieszkującej w lokalu, zawiadomienie o zmianie sposobu korzystania z lokalu innego niż określony w umowie o ustanowieniu prawa do lokalu (przydziale), niezwłocznego udostępnienia lokalu w celu usunięcia awarii wywołującej szkodę lub zagrażającej bezpośrednio powstaniem szkody, udostępnienia lokalu w celu dokonania okresowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także doraźnego przeglądu stanu wyposażenia lokalu oraz ustalenia konieczności wykonywania niezbędnych prac i ich wykonania, udostępnienia lokalu w celu wykonania operatu szacunkowego przez rzeczoznawcę majątkowego, w celu kontroli sprawności zainstalowanych w lokalu urządzeń pomiarowych i liczników oraz odczytu wskazań tych urządzeń oraz wykonywania innych obowiązków określonych w Statucie oraz umowach zawieranych ze Spółdzielnią.

(Statut (...) k. 858-878)

W myśl § 13 Statut (...) wykluczenie członka ze Spółdzielni może nastąpić w przypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu (...), lub dobrymi obyczajami. Podstawę wykluczenia może stanowić: świadome działanie na szkodę Spółdzielni lub wbrew jej interesom, w szczególności przez wykorzystywanie dokumentów, o których mowa w art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w sposób mogący narazić Spółdzielnię na szkodę, świadome wprowadzenie Spółdzielni w błąd w celu nabycia określonych uprawnień, uporczywe naruszanie postanowień Statutu, regulaminów i innych uchwał organów Spółdzielni, uporczywe uchylanie się od wykonywania istotnych zobowiązań wobec Spółdzielni, a w szczególności zaleganie z opłatami związanymi z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na jego lokal, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni oraz wydatkach wynikających z obowiązku uczestnictwa członka w pokrywaniu zobowiązań z innych tytułów, uciążliwe naruszanie spokoju i porządku w miejscu zamieszkania oraz korzystanie z lokalu niezgodnie z jego przeznaczeniem. W przypadku długotrwałych zaległości z zapłatą opłat lub obowiązków związanych z wykorzystywaniem lokali Spółdzielnia może w trybie procesu sądowego żądać sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w drodze licytacji na podstawie przepisów k.p.c. o egzekucji z nieruchomości.

(Statut (...) k. 858-878)

Zgodnie z treścią § 80 i § 82 Statutu (...) Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Spółdzielni oraz inicjuje nowe rozwiązania i usprawnienia organizacyjne. Do zakresu działania Rady Nadzorczej należy: uchwalanie planów gospodarczych Spółdzielni oraz innych programów jej działalności, nadzór i kontrola działalności Spółdzielni, a w szczególności badanie okresowych sprawozdań rocznego sprawozdania finansowego – stanu majątkowego spółdzielni, kontrola wykonania planów gospodarczych Spółdzielni, dokonywanie okresowych ocen wykonania przez Spółdzielnię jej zadań społeczno-gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania przez Spółdzielnię praw jej członków, przeprowadzenie kontroli nad sposobem załatwiania przez Zarząd wniosków organów Spółdzielni i jej poszczególnych członków, zatwierdzenie struktury organizacyjnej Spółdzielni, wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego Spółdzielni, podejmowanie uchwał w sprawie tworzenia funduszy celowych, wybór i odwoływanie członków Zarządu, podejmowanie uchwał w sprawie obciążania nieruchomości, zakładu przyjęcia w administrację budynków niestanowiących własności Spółdzielni oraz nabycia nieruchomości, podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia od innych organizacji społecznych oraz wystąpienia z nich, rozpatrywanie odwołań od decyzji Zarządu w ramach postępowania wewnątrzspółdzielczego, rozpatrywanie skarg kierowanych do Rady Nadzorczej na działalność Spółdzielni i Zarządu, opiniowanie sprawozdań projektów uchwał i innych przepisów wewnętrznych kierowanych do (...), uchwalanie wysokości odszkodowania przysługującego Spółdzielni za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, podejmowanie uchwał w związku z wynikami lustracji i kontroli przeprowadzonych w Spółdzielni i nadzór nad wykonywaniem zaleceń pokontrolnych, składanie (...) sprawozdań zawierających w szczególności wyniki kontroli i ocenę sprawozdania finansowego, jak też z własnej działalności oraz działalności społeczno-gospodarczej Spółdzielni za okres sprawozdawczy, podejmowania uchwał w sprawach czynności prawnych podejmowanych pomiędzy Spółdzielnią a członkiem Zarządu oraz reprezentowania Spółdzielni przy tych czynnościach, ustalanie zasad wynagrodzenia członków Zarządu, zawieszanie w czynnościach członków Zarządu, określanie zasad rozliczania kosztów gospodarki zasobami Spółdzielni i kosztów administracji ogólnej, ustalania opłat za korzystanie z usług i urządzeń Spółdzielni oraz wytycznych w sprawie zasad ustalania opłat za używanie lokali mieszkalnych, odmów jednorodzinnych i lokali o innym przeznaczeniu, podejmowanie uchwał o wysokości opłat obciążających członków Spółdzielni, osób niebędących członkami, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa i nie będących członkami właścicieli lokali, uchwalanie zasad rozliczania kosztów budowy i ich rozliczania na poszczególne lokale, regulaminów Zarządu, porządku domowego oraz innych regulaminów, zasad i wytycznych wynikających z potrzeb Spółdzielni, uprawnień Rady Nadzorczej, bądź określonych w Statucie w zakresie niezastrzeżonym do kompetencji innych organów spółdzielni, rozpatrywanie i opiniowanie sposobu realizacji wniosków zgłoszonych w sprawach Spółdzielni przez (...), upoważnienie Zarządu do zaciągania kredytów bankowych i innych zobowiązań w zakresie najwyższej sumy zobowiązań określonych przez (...), ustanowienie pełnomocnika uprawnionego do reprezentowania Spółdzielni w sytuacji, gdy Zarząd wytoczy powództwo o uchylenie uchwał (...), ustalenie zasad zaliczania członków do poszczególnych części (...).

(Statut (...) k. 858-878)

Uchwałą nr (...) z dnia 14 czerwca 2012 r. Rada Nadzorcza (...) wyraziła zgodę, pod warunkiem ustanowienia na rzecz Spółdzielni użytkownika wieczystego nieruchomości będącego przedmiotem obciążenia, na obciążenie prawa użytkownika wieczystego nieruchomości położonej przy ul. (...) w W., opisanej w umowie przedwstępnej zawartej pomiędzy Spółdzielnią a (...) Sp. z o.o., jako projektowana działka ewidencyjna nr (...) lub jakiegokolwiek innej nieruchomości, na której realizowana będzie inwestycja polegająca na budowie budynku wysokościowego o funkcji biurowej, opisana w umowie przedwstępnej hipoteką do kwoty 20.000.000 zł na zabezpieczenie roszczeń (...) wynikających z zawartych w dniu 28 maja 2012 r. pomiędzy Spółdzielnią a Spółką umowy przedwstępnej oraz umowy o zastępstwo inwestycyjne, po wpłacie kwot wynikających z umów.

(uchwałą, k. 88)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 18 grudnia 2013 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 1, 3, 8 i 22 Statutu (...), po stwierdzeniu, że (...) Spółdzielni w latach 2011 – 2013 r. nie podjęło przewidzianych w § 72 ust. 1 pkt 7 Statutu uchwał w przedmiocie określenia maksymalnej sumy zobowiązań

możliwych do zaciągnięcia w kolejnych latach obrotowych postanowiło, celem usprawnienia funkcjonowania Spółdzielni w zakresie prowadzonej przez Spółdzielnię działalności gospodarczej oraz zminimalizowania ryzyka takiej działalności dla ogółu członków Spółdzielni, upoważniła Zarząd (...) do dysponowania majątkiem Spółdzielni na zasadach i według uznania Zarządu (...). Upoważnienie to obejmowało obrót majątkiem Spółdzielni oraz uprawnienie do tworzenia na bazie tego majątku spółek celowych na zasadach i według uznania (...).

(uchwała, k. 89)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 21 maja 2014 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 1, 3, 8 i 22 Statutu (...), celem zminimalizowania ryzyka działalności gospodarczej dla ogółu członków Spółdzielni, upoważniła Zarząd (...) do dysponowania majątkiem Spółdzielni w postaci nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), na której to nieruchomości realizowana jest inwestycja budowlana w postaci budynku mieszkalnego wielolokalowego z usługami. Upoważnienie to obejmowało utworzenie spółki celowej, której umowa lub statut przewidywać miały objęcie przez Spółdzielnię udziałów w spółce w zamian za wniesienie przez Spółdzielnię aportu w postaci w/w nieruchomości.

(uchwała, k. 90)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 21 maja 2014 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 1, 3, 8 i 22 Statutu (...), celem zminimalizowania ryzyka działalności gospodarczej dla ogółu członków Spółdzielni, upoważniła Zarząd (...) do dysponowania majątkiem Spółdzielni w postaci nieruchomości położonej w W., tj. działki nr (...), wydzielonej mocą prawomocnego wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie II C 143/07, z nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...) w obrębie (...). Upoważnienie to obejmowało utworzenie spółki celowej, której umowa lub statut przewidywać miały objęcie przez Spółdzielnię udziałów w spółce w zamian za wniesienie przez Spółdzielnię aportu w postaci w/w nieruchomości.

(uchwała, k. 91)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 28 maja 2014 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 1, 3, 8 Statutu (...), wyraziła zgodę na dokonanie sprzedaży wszelkich udziałów w spółkach kapitałowych, w których udziałowcem jest (...) w W., celem pozyskania środków finansowych na realizację celu określonego w art. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r.

(uchwała, k. 92)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 28 maja 2014 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 1 pkt 3 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 7 i 22 Statut (...), wyraziła zgodę na obciążanie wszelkich nieruchomości stanowiących zasoby (...), co do których Spółdzielnia posiada tytuły prawne, celem usprawnienia funkcjonowania Spółdzielni oraz pozyskania środków finansowych w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

(uchwała, k. 93)

Uchwałą numer (...) r. z dnia 10 czerwca 2014 r. Rada Nadzorcza (...), działając na podstawie art. 46 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz § 82 ust. 3 i 8 Statut (...), wyraziła zgodę na obciążanie wszelkich nieruchomości stanowiących zasoby (...), co do których Spółdzielnia posiada tytuły prawne lub w stosunku do których tytuł prawny na rzecz Spółdzielni zostanie ustanowiony/ujawniony w oparciu o prawomocne orzeczenia sądowe, celem usprawnienia funkcjonowania Spółdzielni oraz pozyskania środków finansowych w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

(uchwała, k. 94)

M. M. (1), jako członek rady nadzorczej, nie występował przeciwko treści tych uchwał. Przewodnicząc i występując na (...) we wrześniu 2014 r. popierał propozycję zarządu co do sprzedaży nieruchomości przy ul. (...), tłumacząc to

koniecznością spłaty zobowiązań, na zabezpieczenie których zostały ustanowione na nieruchomościach Spółdzielni hipoteki.

(dowód: zeznania świadka J. P., k. 600 – 602)

5 czerwca 2014 r. działający w imieniu (...) K. R. (1) i M. C. złożyli oświadczenie o zawiązaniu (...) (...) Sp. z o.o.

(dowód: akt, k. 96 – 100)

18 czerwca 2014 r. działający w imieniu (...) K. R. (1) i M. C. złożyli oświadczenie o zmianie aktu założycielskiego (...) (...) Sp. z o.o. , poprzez określenie kapitału zakładowego spółki na kwotę (...) zł. 19.500 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 995.000 zł zostało pokrytych wkładem niepieniężnym w postaci użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) przy ul. (...) w W., dla której prowadzona była księga wieczysta o numerze (...).

(dowód: akt, k. 101 – 103)

Oświadczeniem złożonym tego samego dnia K. R. (1) i M. C. działający w imieniu (...) oraz (...) (...) Sp. z o.o. przenieśli na rzecz Spółki prawo użytkowania wieczystego w/w nieruchomości.

(oświadczenie, k. 104 – 112)

Oświadczeniem z dnia 7 października 2014 r., złożonym w formie aktu notarialnego rozwiązano umowę przeniesienia użytkowania wieczystego z dnia 18 czerwca 2014 r. ze względu na nieważność czynności przeniesienia użytkowania wieczystego na spółkę, spowodowaną brakiem uchwały (...) wyrażającej zgodę na takie przeniesienie.

(dowód: protokół lustracji, k. 290v)

W dniu 28 maja 2012 r. pomiędzy (...) a (...) Sp. z o.o. została zawarta umowa przedwstępna, w związku z planowaną przez Spółdzielnię realizacją inwestycji polegającej na wzniesieniu budynku wysokościowego o funkcji biurowej, a następnie wyodrębnieniu w tym budynku (...) lokali, na nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) przy ul. (...) w W., znajdującej się w posiadaniu Spółdzielni. Spółdzielnia i Spółka zobowiązały się do zawarcia umowy o budowę lokali, na podstawie której Spółdzielnia zobowiąże się wybudować na nieruchomości, w terminie do dnia 3 maja 2019 r., ale nie później niż w ciągu 48 miesięcy od dnia uzyskania ostatecznej i prawomocnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę, obiekt, w którym znajdować będą się lokale oraz zawrzeć ze Spółką nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu, umowy o ustanowienie odrębnej własności lokali znajdujących się w obiekcie i przeniesienie odrębnej własności lokali wraz z udziałem w prawie użytkowania wieczystego. Strony określiły 18 warunków, od spełnienia których uzależnione było zawarcie umowy przyrzeczonej, z czego 16 było zastrzeżonych na korzyść Spółki a 2 na korzyść Spółdzielni. Skuteczność umowy przedwstępnej uzależniona została od zawarcia przez strony umowy inwestycyjnej, na podstawie której Spółdzielnia miała zlecić (...) wykonywanie zastępstwa inwestycyjnego. Strony określiły wartość wkładu budowlanego Spółki, jako sumę całkowitych kosztów netto poniesionych przez Spółdzielnię, określonych w umowie o zastępstwo inwestycyjne, marży netto w wysokości 5% kosztów twardych netto poniesionych przez Spółdzielnię na budowę obiektu, nie więcej niż 5.000.000 zł, kwoty 35.000.000 zł stanowiącej równowartość nieruchomości inwestycyjnej. W przypadku zawarcia umowy przyrzeczonej pomimo przystąpienia przez jakiegokolwiek innego członka spółdzielni lub osobę trzecią do zawarcia umowy o budowę lokalu w obiekcie, wkład budowlany miał być proporcjonalnie zmniejszony. W takim przypadku Spółdzielnia zobowiązała się do zwrotu Spółce takiej części wkładu budowlanego wraz z odsetkami w wysokości WIBOR 3M + 150 punktów bazowych liczonych od dnia zapłaty przez (...) danej części wkładu budowlanego dnia jego zwrotu, która przypadająca na pokrycie kosztów realizacji inwestycji w części przypadającej na lokale, których własność nie zostanie przeniesiona na (...), w terminie 30 dni od dnia zawarcia przez Spółdzielnię umowy przedwstępnej lub umowy o budowę lokalu z członkiem Spółdzielni innym niż (...) lub osobą trzecią, bez odrębnego wezwania. Wstępny harmonogram płatności

poszczególnych części wkładu budowlanego miał zostać określony przez (...), w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie umowy o zastępstwo inwestycyjne. Szczegółowy harmonogram płatności poszczególnych części wkładu budowlanego miał zostać określony przez (...) po podpisaniu przez tę Spółkę, jako inwestora zastępczego, umów dotyczących realizacji inwestycji, w tym w szczególności umowy z architektem, projekt menadżerem oraz generalnym wykonawcą. (...) było uprawnione do jednostronnej zmiany terminów płatności poszczególnych części wkładu budowlanego określonych w harmonogramach. Postanowieniom tym nie podlegały płatności kwot: 4.000.000 zł, płatnej w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie umowy, jako zaliczki na poczet wkładu budowlanego, 8.750.000 zł płatnej w terminie 7 dni od dnia spełnienia się ostatniego z warunków zwolnienia kwoty zastrzeżonej z rachunku zastrzeżonego na rachunek (...) W., tytułem zaliczki na poczet wkładu budowlanego, 1.000.000 zł płatnej w terminie 6 miesięcy od dnia wydania postanowienia o założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości, 4.000.000 zł płatnej po spełnieniu warunków określonych w § 6.7.4. umowy, 4.000.000 zł płatnej po odbiorze wybudowanej konstrukcji parteru obiektu, 4.000.000 zł płatnej po odbiorze wybudowanej konstrukcji obiektu, 4.000.000 zł płatnej po odbiorze od generalnego wykonawcy robót oraz uzyskania ostatecznego i prawomocnego postanowienia o pozwoleniu na użytkowanie obiektu, 5.250.000 zł płatnej po zawarciu umów o wyodrębnieniu lokali oraz założeniu dla nich ksiąg wieczystych. Strony wyraziły przy tym zgodę na wzajemne potrącenie względem siebie wierzytelności Spółdzielni w stosunku do Spółki o zapłatę wkładu budowlanego oraz wierzytelności Spółki w stosunku do Spółdzielni przysługujących na podstawie umowy o zastępstwo inwestycyjne. Spółdzielnia, stosownie do § 9.1 umowy, ustanowiła na rzecz (...) Sp. z o.o. do dnia 31 grudnia 2016 r. nieodwołalne i bezwarunkowe prawo pierwszeństwa nabycia nieruchomości określonej jako działka (...). Określono, że cena sprzedaży nieruchomości na rzecz (...) nie może przekraczać 35.000.000 zł. Stosownie do treści § 12 umowy Spółdzielnia zobowiązała się zapłacić na rzecz Spółki karę umowną w wysokości dwukrotności kwot wpłaconych przez (...) na rzecz Spółdzielni lub w imieniu Spółdzielni na rzecz osób trzecich, w związku z realizacją inwestycji do daty wystąpienia zdarzenia uzasadniającego nałożenie kary umownej, za każdy przypadek naruszenia, w 31 określonych w umowie przypadkach. W § 14 strony określiły prawo do odstąpienia od umowy przez (...) w 47 przypadkach, przy czym w razie jego wykonania Spółdzielnia zobowiązana była do zapłaty na rzecz (...) m. in. wpłaconej przez Spółkę części wkładu budowlanego wraz z odsetkami w wysokości WIBOR 3M+150 punktów bazowych liczonymi od dnia zapłaty części wkładu do dnia jego zwrotu.

(dowód: umowa, k. 128 – 157)

Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2013 r. zostało ustanowione na rzecz Spółdzielni prawo użytkowania wieczystego w zakresie działki ewidencyjnej numer (...) o powierzchni 11.867m². Wyrok ten stał się prawomocny.

(dowód: akt, k. 157v)

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla (...) z dnia 19 lutego 2014 r. wydanym w sprawie GU 588/13 z wniosku (...) Sp. z o.o. Spółdzielnia została postawiona w stan upadłości obejmujący likwidację majątku dłużnika. Postanowieniem z dnia 8 maja 2014 r. wydanym w sprawie XXIII Gz 461/14 Sąd Okręgowy w Warszawie zmienił powyższe postanowienie i oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2015 r. Sądu Rejonowego dla (...) w Warszawie w sprawie X GUp 169/15 Spółdzielnia została postawiona w stan upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika. Powyższe postanowienie uprawomocniło się z dniem 26 czerwca 2015 r.

(dowód: protokół lustracji, k. 209; postanowienie, k. 95)

W dniu 14 lipca 2014 r. pomiędzy Spółdzielnią a (...) została zawarta warunkowa przedwstępna umowa sprzedaży użytkowania wieczystego działki gruntu o powierzchni 3.454m⁽²⁾, stanowiącej część działki ewidencyjnej numer (...). Powołując się m. in. na uchwały Rady Nadzorczej numer (...) i (...) Spółdzielnia zobowiązała się zawrzeć warunkową umowę sprzedaży działki numer (...) lub udziału w użytkowaniu wieczystym działki ewidencyjnej numer (...) wynoszącego (...), pod warunkiem, że (...) W. nie wykona prawa pierwokupu przysługującego na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zawarcie umowy warunkowej sprzedaży zostało obwarowane 6 warunkami zawieszającymi, zastrzeżonymi wyłącznie na korzyść (...). Strony uzgodniły

cenę sprzedaży nieruchomości na kwotę 35.000.000 zł. Kwota ta miała zostać pomniejszona o 4.920.000 zł wpłacone tytułem wkładu budowlanego, zaś z chwilą zawarcia umowy sprzedaży rozwiązaniu ulec miała umowa o zastępstwo inwestycyjne, wartości innych zobowiązań ujawnionych w księdze wieczystej, wartości zobowiązań publicznoprawnych dotyczących sprzedawanej nieruchomości, niepokryte koszty postępowania egzekucyjnego, prowadzonego z wniosku (...) przeciwko Spółdzielni, zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem z dnia 14 lipca 2014 r. Stosownie do treści § 6 Spółdzielnia zobowiązała się zapłacić na rzecz Spółki karę umowną w wysokości (...) zł za każdy przypadek naruszenia w razie zaskarżenia lub wniesienia innego środka odwoławczego w stosunku do rozstrzygnięć sądów lub organów administracji lub podjęcia działań przed organami administracji państwowej, samorządowej oraz sądami powszechnymi utrudniającymi proces budowlany, względnie przedłużającymi proces budowlany; w wysokości (...) zł pomimo bezskutecznego upływu dodatkowego siedmiodniowego terminu na podjęcie działań umożliwiających spełnienie warunków zawieszających oraz doprowadzenia do podziału nieruchomości.; w wysokości (...) zł w razie ujawnienia na nieruchomości zobowiązań i wierzytelności, których łączna kwota przekraczać będzie 35.000.000 zł.

(dowód: umowa, k. 156 – 168)

Oświadczeniem z tego samego dnia, sporządzonym w formie aktu notarialnego, Spółdzielnia, powołując się na uchwałę Rady Nadzorczej numer (...) uznała zobowiązanie do zapłaty na rzecz (...) z tytułu kar umownych, wynikających z zawartych pomiędzy stronami umowy przedwstępnej i umowy inwestycyjnej z dnia 28 maja 2012 r., kwoty 29.000.000 zł. Spółdzielnia złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji wprost z aktu notarialnego do tej kwoty. Jako warunki uzależniające wykonanie powyższego obowiązku wskazano: nie dojście do zawarcia ostatecznej umowy przenoszącej użytkowanie wieczyste działki (...) lub działki (...) na zasadach określonych w warunkowej umowie sprzedaży lub naruszenie postanowień warunkowej przedwstępnej umowy sprzedaży; ujawnienie na nieruchomości zobowiązań i wierzytelności, których łączna kwota przekraczać będzie 35.000.000 zł. Jednocześnie Spółdzielnia ustanowiła na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę (...), objętej księgą wieczystą (...) hipotekę umowną do kwoty 29.200.000 zł na rzecz Spółki, tytułem zabezpieczenia przysługujących Spółce wszelkich wierzytelności wynikających z umowy przedwstępnej oraz umowy o zastępstwo inwestycyjne.

(dowód: oświadczenie, k. 169 – 174)

W dniu 13 czerwca 2014 r. pomiędzy Spółdzielnią a A. K. została zawarta umowa zlecenia, na podstawie której A. K. zobowiązał się do wykonania czynności polegającej na pozyskaniu finansowania (w formie pożyczki lub innej) dla szeroko pojętej działalności Spółdzielni, w tym m. in. na zakup wierzytelności przysługującej pierwotnie Spółce (...) Sp. z o.o. w łącznej wysokości 40.310.000 zł, wynikającej z umowy o roboty budowlane nr (...) z dnia 16 kwietnia 2011 r. (niezapłaconych faktur wraz z odsetkami oraz wynagrodzenia należnego Spółce w związku z odstąpieniem od umowy wraz z odsetkami ustawowymi), lub na spłatę wyżej opisanego zobowiązania albo na pozyskaniu nabywcy w/w wierzytelności, który następnie sprzeda ją Spółdzielni lub osobie trzeciej przez niej wskazanej. Z tytułu wykonania tych czynności A. K. przysługiwało wynagrodzenie równe 3% pozyskanego finansowania lub 3% ceny zakupu wierzytelności. W dniu 26 sierpnia 2014 r., powołując się na: uchwałę Rady Nadzorczej numer (...), porozumienie o uznaniu wobec A. K. długu w kwocie 403.358,97 zł z tytułu niezapłaconych faktur oraz doliczenie do należności głównej odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 26 sierpnia 2014 r. i poddanie tak skapitalizowanej kwoty odsetkom za zwłokę w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jednak nie mniej niż 16% w skali roku od dnia 27 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty; umowę sprzedaży wierzytelności w kwocie 2.003.203,12 zł przysługującej wobec Spółdzielni (...), na mocy której wierzyciel sprzedał tę wierzytelność A. K.; porozumienie w sprawie zlecenia wykupu w/w wierzytelności za wynagrodzeniem w kwocie 250.000 zł.; zobowiązanie do: zapłaty kwoty 403.358,97 zł, 250.000 zł oraz 2.003.203,12 zł – poddała się egzekucji kwot 403.358,97 zł i 250.000 zł wraz z odsetkami wprost z aktu notarialnego oraz ustanowiła na rzecz A. K. hipotekę na użytkowaniu wieczystym nieruchomości – działce (...) – do kwoty 4.000.000 zł, z tytułu obowiązku zapłaty wyżej wymienionych kwot. Na podstawie tego tytułu wykonawczego A. K. wszczął egzekucję przeciwko Spółdzielni.

(dowód: porozumienie, oświadczenie, postanowienie k. 175 – 183)

W dniu 9 września 2014 r. pomiędzy Spółdzielnią a A. K. została zawarta umowa, na podstawie której A. K. zobowiązał się do zapewnienia wykonania przez agencję ochrony zabezpieczenia ładu i porządku podczas zebrań grup członkowskich z udziałem 4 umundurowanych pracowników ochrony, zapewnienie 3 doradców na zebraniach grup członkowskich w dniach 19, 22 – 24 września 2014 r., dokonanie zapisu wideo zebrań grup członkowskich, udzielenie konsultacji w zakresie przeprowadzenia zebrań za wynagrodzeniem w kwocie 25.000 zł.

(dowód: umowa, k. 184)

Oświadczeniem z dnia 10 grudnia 2014 r. zarząd Spółdzielni potwierdził istnienie zadłużenia wobec A. K. z różnych tytułów na kwotę 869.471,29 zł.

(dowód: uzgodnienie salda, k. 185 – 186)

W dniu 10 marca 2014 r. członkowie Spółdzielni, złożyli do Zarządu, za pośrednictwem K. G. – syndyka masy upadłości Spółdzielni, wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni. W porządku obrad miało znaleźć się odwołanie dotychczasowych członków rady nadzorczej i poddanie Spółdzielni lustracji. Wobec bezczynności zarządu grupa członków w dniach 24 marca i 12 maja 2014 r. zwracała się z analogicznym wnioskiem do rady nadzorczej Spółdzielni. W dniu 31 lipca 2014 r. Zarząd Spółdzielni podjął uchwałę o zwołaniu (...) z całkowitym pominięciem żądań zgłoszonych przez członków we wnioskach. W porządku obrad nie umieszczono kwestii zgłoszonych we wnioskach z 10 i 24 marca oraz 12 maja 2014 r. Zgromadzenie to odbyło się w częściach w dniach od 10 do 25 września 2014 r. Eksperci, mogący zgodnie z postanowieniami Statutu towarzyszyć członkom Spółdzielni w trakcie Zgromadzenia, nie byli na nie wpuszczani. Porządek obrad Zgromadzenia został opisany w sposób lakoniczny, hasłowy, wobec czego przybywający na Zgromadzenie członkowie nie znali szczegółowego zakresu problematyki spraw, nad którymi mieli głosować.

(dowód: wyrok wraz z uzasadnieniem, k. 198 – 202; zeznania A. C. (1), k. 551 – 554)

W dniu 28 października 2014 r. Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej działając na podstawie art. 8⁽³⁾ ust. 5 w zw. z art. 8⁽³⁾ ust. 3 pkt 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych podjął uchwałę numer (...), w której postanowił zwołać (...) Spółdzielni w jednej części, z porządkiem obrad obejmującym żądania członków zgłoszone 10 i 24 marca oraz 12 maja 2014 r. Do wykonania czynności związanych ze zwołaniem (...) upoważniony został adwokat M. S.. W wykonaniu uchwały zawiadomieniem z dnia 12 listopada 2014 r. adw. M. S. zwołał (...) do Sali (...) (...) w W. na dzień 14 grudnia 2014 r. na godzinę 11:00. W celu uniemożliwienia prawidłowego przeprowadzenia (...) Zarząd Spółdzielni w dniu 20 listopada 2014 r. skierował do członków zawiadomienie o zwołaniu drugiego konkurencyjnego (...) w ten sam dzień i na tę samą godzinę, z tym samym porządkiem obrad, lecz w innym miejscu – w Centrum (...) przy ul. (...) w W.. Ponadto zarząd ten złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia w przedmiocie ustalenia nieważności, względnie uchylenia uchwały (...) Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej z dnia 28 października 2014 r. Wniosek ten został przez Sąd Okręgowy w Warszawie oddalony postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie II Co 65/14. W dniu 14 grudnia 2014 r. o godzinie 11:00 w różnych miejscach odbyły się dwa zebrania pretendujące do miana (...) Spółdzielni – zwołane przez Krajową Radę Spółdzielczą w (...) oraz zwołane przez Zarząd Spółdzielni w Centrum (...) w W.. Na walne zgromadzenie odbywające się w (...) przybyło około 500 członków, którzy podjęli uchwałę o przyjęciu regulaminu obrad (...), o odwołaniu wszystkich dotychczasowych członków rady nadzorczej, powołaniu nowych członków tej rady i poddaniu Spółdzielni lustracji. W rzekomym (...), które odbyło się w Centrum (...) wzięło udział 133 członków Spółdzielni. Podjęli oni uchwały numer (...) i (...). Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2015 r. w sprawie II C 89/15 Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił, że nie istnieją uchwały podjęte przez rzekome Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni w dniu 14 grudnia 2014 r.: oznaczona (...) dotycząca przyjęcia Regulaminu Obrad Walnego Zgromadzenia Członków oraz oznaczona (...) dotycząca wykreślenia z porządku obrad punktów 5,6 i 7 dotyczących odwołania członków rady nadzorczej oraz przeprowadzenia wyborów członków rady nadzorczej.

(dowód: wyrok wraz z uzasadnieniem, k. 198 – 202; pisma, k. 203 - 206)

W dniu 12 grudnia 2014 r. zarząd Spółdzielni w osobach M. C. i K. R. (1) w oparciu o uchwałę nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 12 grudnia 2014 r. podjął uchwałę nr (...) o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni, które miało się odbyć w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. w siedzibie Spółdzielni przy Al. (...) w W., a jego przedmiotem miało być podjęcie uchwał: w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej, w przedmiocie odwołania całego składu osobowego Rady Nadzorczej kadencji 2012 – 2015 oraz w przedmiocie wyboru członków tego organu na kadencję 2015 – 2018. Ogłoszenie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia ukazało się w dzienniku Rzeczpospolita w dniu 22 grudnia 2014 r., jego treść odzwierciedlała treść uchwały z dnia 12 grudnia 2014 r. W dniach 14 – 19 stycznia 2015 r. K. R. (1) uzgadniała kwestię wynajęcia sali w budynku (...). Następnie M. C. i K. R. (1) sporządzili ponowne zawiadomienie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r., którego treść była zasadniczo identyczna z treścią pierwszego zawiadomienia z dnia 12 grudnia 2014 r., z tą jednak różnicą, że jako miejsce odbycia Zgromadzenia wskazano siedzibę Zarządu Głównego (...) w W., przy ul. (...). Zawiadomienia zostały wrzucone do skrzynek pocztowych członków Spółdzielni w dniu 23 stycznia 2015 r. W dniu 31 grudnia 2014 r. Zarząd w osobach M. B. i M. P. podjął uchwałę nr (...), którą odwołano Walne Zgromadzenie zwołane uchwałą nr (...) z dnia 12 grudnia 2014 r., które miało się odbyć w częściach w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. w siedzibie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W.. O odwołaniu w/w Zgromadzenia Zarząd Spółdzielni poinformował spółdzielców umieszczając 31 grudnia 2014 r. m.in. w ich skrzynkach i kłatkach oraz na stronie internetowej Spółdzielni zawiadomienia, a także poprzez ogłoszenie w dzienniku Gazeta (...) w dniu 13 stycznia 2015 r.

(dowód: uchwały, k. 188 – 190; uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 września 2017 r., k. 695 – 696)

Zgromadzenie zwołane w 13 częściach w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. podjęło uchwałę numer (...) w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatów członków rady nadzorczej kadencji 2012 – 2015 (M. P., M. B., A. C. (2), J. L., L. W., M. G., K. K., D. L., Z. P., A. F., R. M., L. T., J. S., D. R. i R. P.), wybranych 14 grudnia 2014 r. Kolejną uchwałą powołało na członków rady nadzorczej kadencji 2015 – 2018 12 osób.

(dowód: protokół, k. 22 – 28)

Tak ukonstytuowana rada nadzorcza podjęła uchwały: nr (...), którą odwołała M. B. i M. P. z funkcji członków zarządu Spółdzielni oraz (...), mocą której delegowała do pełnienia funkcji członka zarządu K. R. (1) i T. W.. Uchwałą numer (...) z dnia 3 marca 2015 r. rada nadzorcza odmówiła wykluczenia spośród grona członków Spółdzielni m. in. M. M. (1).

(dowód: uchwały, k. 20 – 21, 29)

Postanowieniem z dnia 2 marca 2015 r., wydanym w sprawie II C 128/15, Sąd Okręgowy w Warszawie wstrzymał wykonanie uchwały numer (...) w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatów członków Rady Nadzorczej Spółdzielni kadencji 2012 – 2015 oraz uchwały (...) w przedmiocie powołania Rady Nadzorczej Spółdzielni kadencji 2015 – 2018, podjętych w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r.

(dowód: postanowienie, k. 64 - 71)

Postanowieniem z dnia 9 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla (...) oddalił wniosek (...) o wpis zmiany danych poprzez wykreślenie dotychczasowych członków Rady Nadzorczej i Zarządu i wpisanie nowego składu obu organów Spółdzielni, na podstawie uchwał podjętych w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie XXIII Ga 751/16 oddalił apelację (...) od powyższego postanowienia.

(postanowienie, k. 59 – 60, k. 514 - 518)

Wyrokiem z dnia 8 września 2017 r. wydanym w sprawie II C 465/15 Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił, że uchwała numer (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatów

członków rady nadzorczej Spółdzielni kadencji 2012 – 2015 oraz uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni w przedmiocie powołania Rady Nadzorczej Spółdzielni kadencji 2015 – 2018 podjęte w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. nie istnieją.

(dowód: wyrok, k. 694)

Lustracja działalności Spółdzielni za okres od 1 stycznia 2010 r. do 14 grudnia 2014 r., prowadzona do dnia 30 września 2015 r. i zakończona Protokołem lustracji uznała m.in. uchwały Rady Nadzorczej numer (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...) za niewynikające ze statutowo lub ustawowo określonych dla tego organu Spółdzielni zadań.

(dowód: protokół, k. 229 – 230)

Po przeprowadzeniu lustracji obejmującej zagadnienia inwestycyjne działalności (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. za okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 14 grudnia 2014 r. Krajowa Rada Spółdzielcza, pismem z dnia 18 stycznia 2016 r. sformułowała następujące wnioski polustracyjne:

- kierunki działania Spółdzielni, obejmujące zamierzenia inwestycyjne, oparte na przepisach ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych czy też realizowane w ramach działalności deweloperskiej, powinny być bezwzględnie zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Członków (§ 72 ust. 1 pkt 1 Statutu);
- dokumentem uprawniającym zarząd do rozpoczęcia procesu inwestycyjnego powinien być uchwalony przez radę nadzorczą plan gospodarczy zawierający akceptację warunków prowadzenia inwestycji a dla inwestycji infrastrukturalnych również wskazanie źródeł ich finansowania, np. w ramach funduszy celowych (§ 82 ust. 1 i 5 Statutu);
- pisemne umowy o budowę lokali/domów mieszkalnych realizowane na podstawie prawa spółdzielczego Spółdzielnia winna zawierać wyłącznie z członkami Spółdzielni;
- doprowadzić do zgodności z przepisami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych treść regulaminu rozliczania kosztów budowy, przypadających na poszczególne lokale mieszkalne i użytkowe, z dnia 1 lipca 2004 r., zmienionego uchwałą nr (...) i wdrożonego w formie tekstu jednolitego 6 grudnia 2006 r.;
- Krajowa Rada Spółdzielcza zaleciła opracowanie i wdrożenie w życie zasad wyłaniania wykonawców prac projektowych, robót budowlano – montażowych oraz zleceniobiorców zewnętrznych w zakresie nadzoru inwestorskiego i budowlanego;
- ostateczne rozliczanie kosztów budowy lokalu, w formie uchwały zarządu, winno nastąpić w terminie 6 miesięcy od dnia oddania budynku do użytkowania;
- brak uzasadnienia dla zawierania przez Spółdzielnię – w formie aktu notarialnego – przedwstępnych umów przeniesienia prawa odrębnej własności lokalu oraz prawa do działki gruntu. Pisemna umowa o budowę powinna zobowiązywać strony do zawarcia, po wybudowaniu lokalu, umowy o ustanowienie odrębnej własności tego lokalu;
- bezwzględnie przestrzegać zasady uzyskiwania zgody Walnego Zgromadzenia na zbycie nieruchomości a rady nadzorczej na obciążenie nieruchomości służebnością gruntową;
- przestrzegać zapisy art. 19 usm w zakresie zbywania „ekspektatywy odrębnej własności lokalu”;
- stosować upusty wobec wymaganych wkładów budowlanych wyłącznie w sytuacjach określonych w umowach o budowę lokali, zachowując formę pisemną dla aneksów, sankcjonujących wprowadzenie zmian do pierwotnej treści umowy;

- określenie w umowach o budowę lokalu koszy budowy jako ostateczne stoi w sprzeczności z art. 18 usm oraz § 52 ust. 1 Statutu;

- przestrzegać ustawowego obowiązku poddania się lustracji zgodnie z art. 91¹ prawa spółdzielczego.

(dowód: pismo, k. 366 – 370)

Umową zawartą w dniu 13 lutego 2013 r. Spółdzielnia powierzyła (...) Spółce komandytowej z siedzibą w W. środki pieniężne w celu prowadzenia rozrachunków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W tym celu Spółka otworzyła rachunek powierniczy nr (...), na który wpływały środki należne Spółdzielni z różnych tytułów prawnych. Przedstawione przez M. M. (1) rozliczenie rachunku za okres od dnia 19 lutego 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. zaniżało wartość wypłat z rachunku w stosunku do zapisów na rachunku o 331.577,85 zł oraz wykazywało nieistniejące na zapisie rachunku wypłaty na łączną kwotę 119.939,90 zł.

(dowód: zestawienie, k. 321v – 322)

Przeciwko M. M. (1) toczy się postępowanie przygotowawcze, prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w W. pod sygnaturą VI Ds. (...). W toku tego postępowania M. M. (1) postawiono zarzuty, że: w okresie od 18 lutego 2013 r. do 1 grudnia 2014 r. prowadząc jako powiernik na rzecz Spółdzielni powierniczy rachunek bankowy przyjął środki pieniężne powierzone mu przez powierzającą i nie dokonując rzetelnego rozliczenia wpłat i wypłat środków przywłaszczył powierzone mu środki w łącznej kwocie 1.776.417,80 zł; w dniu 1 września 2014 r. w W. w związku z wykonywaniem czynności z zakresu zastępstwa procesowego na podstawie umowy zlecenia świadczenia usług prawnych z dnia 1 lutego 2011 r. jako pełnomocnik pozwanej Spółdzielni w postępowaniu prowadzonym w XX Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwa osoby trzeciej przeciwko Spółdzielni przywłaszczył powierzone mu środki w kwocie 93.000 zł, w ten sposób, że przyjął te środki przelane z rachunku Spółdzielni na rachunek (...) Sp. k. w celu złożenia do depozytu sądowego i mimo wydania w dniu 1 września 2014 r. postanowienia o oddaleniu wniosku o zezwolenie na złożenie tej sumy do depozytu sądowego pieniędzy tych Spółdzielni nie zwrócił; w dniu 19 lutego 2014 r. w związku z wykonywaniem usług prawnych na podstawie umowy z dnia 1 lutego 2011 r. przywłaszczył powierzone mu mienie Spółdzielni, w ten sposób, że pomimo ogłoszonej w tym dniu upadłości Spółdzielni przelanych bez podstawy faktycznej i prawnej środków z rachunku Spółdzielni na rachunek w/ w Spółki w kwocie 120.000 zł nie rozliczył ani nie zwrócił Spółdzielni.

(dowód: pismo, k. 493 – 494)

W dniu 10 marca 2015 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni podjęła uchwałę nr (...) o wykluczeniu ze (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. M. M. (1), zarejestrowanego pod numerem członkowskim (...). Jako podstawę wykluczenia wskazano świadome działanie na szkodę Spółdzielni i wbrew interesom członków, nieprzestrzeganie postanowień obowiązującego Statutu Spółdzielni, w tym praw członków, brak nadzoru i kontroli nad pracą Zarządu oraz głosowanie za podjęciem uchwał niezgodnych z obowiązującym porządkiem prawnym i niekorzystnych dla Spółdzielni, wyrażaniu zgody i akceptowaniu działań Zarządu skutkujących zaciąganiem zobowiązań i zawieraniu umów niekorzystnych dla Spółdzielni poprzez:

- podjęcie uchwały numer (...) z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie nieruchomości stanowiącej część obecnej działki nr (...) z obrębu ewidencyjnego (...) w W. lub jakiegokolwiek innej nieruchomości hipoteką do kwoty 20.000.000 zł na zabezpieczenie roszczeń firmy (...);

- podjęcie uchwały numer (...) z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie upoważnienia Zarządu do dysponowania majątkiem Spółdzielni na zasadach i według uznania Zarządu;

- podjęcie uchwały nr (...) z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie upoważnienia Zarządu (...) do utworzenia spółki celowej prawa handlowego (uprawnienia (...));

- podjęcie uchwały nr (...) z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie upoważnienia Zarządu (...) do utworzenia spółki celowej prawa handlowego (uprawnienie (...));
- podjęcie uchwały nr (...) z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie sprzedaży wszelkich udziałów w spółkach kapitałowych, w których udziałowcem jest (...) w W.;
- podjęcie uchwały nr (...) z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na obciążenia wszelkich nieruchomości stanowiących zasoby (...) w W., co do których Spółdzielnia posiada tytuły prawne;
- podjęcie uchwały nr (...) z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie wszystkich nieruchomości, co do których Spółdzielnia posiada tytuły prawne, lub w stosunku do których tytuł prawny na rzecz Spółdzielni zostanie ustanowiony.

W wyniku podjętych uchwał Rada Nadzorcza utraciła kontrolę nad istotnymi składnikami majątku Spółdzielni oraz de facto zezwoliła na zawieranie przez Zarząd umów bez jakiegokolwiek kontroli i nadzoru. W konsekwencji doprowadziło to do wielomilionowych długów i niewypłacalności Spółdzielni. Narusza to postanowienie § 80 Statutu, który stanowi, iż „Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Spółdzielni oraz inicjuje nowe rozwiązania i usprawnienia organizacyjne”. Oprócz udziału w wymienionych posiedzeniach oraz głosowaniach za podejmowaniem powyższych uchwał Rada Nadzorcza nie stwierdziła jakiegokolwiek działań zmierzających do inicjowania rozwiązań mających na celu ochronę interesów Spółdzielni i jej członków, na przykład poprzez wprowadzenie obowiązkowej procedury przetargowej przy zbywaniu istotnych składników majątku Spółdzielni lub działań zmierzających do nagłośnienia i ujawnienia członkom Spółdzielni istniejących nieprawidłowości. Stosownie do § 22 ust. 5 Statutu (...) dbanie o dobro i rozwój Spółdzielni o poszanowanie jej mienia i jego ochronę jest obowiązkiem każdego członka a tym bardziej członka Rady Nadzorczej.

Powyższe zaniechania Rada Nadzorcza zaliczyła do kategorii „rażącego niedbalstwa”, o których mowa w powołanym wyżej § 13 ust. 1 Statutu. W szczególności skutkowało to:

- obciążeniem hipoteką nieruchomości przy ul. (...) II dla zabezpieczenia roszczeń (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotą 29.000.000 zł;
- obciążeniem hipoteką nieruchomości przy ul. (...) II dla zabezpieczenia roszczenia A. K. kwotę 10.948.000 zł;
- zobowiązanie się Spółdzielni do sprzedaży firmie (...) Sp. z o.o. bez zgody Walnego Zgromadzenia i na warunkach dowolnie ustalonych przez Zarząd, bez procedury przetargowej nieruchomości znacznej wartości zlokalizowanej pomiędzy dawnym budynkiem hotelu (...) a budynkiem przy ul. (...);
- utworzeniem bez zgody Walnego Zgromadzenia dwóch spółek prawa handlowego (...) (...) Sp. z o.o. i (...) Administracja (...) Sp. z o.o.;
- wniesieniem bez zgody Walnego Zgromadzenia do (...) (...) Sp. z o.o. aportu znacznej wartości w postaci nieukończonej inwestycji zlokalizowanej na działce gruntu przy ul. (...);
- sprzedażą na warunkach dowolnie ustalonych przez Zarząd bez procedury przetargowej, nieukończonej inwestycji znacznej wartości zlokalizowanej na działce gruntu przy ul. (...) firmie (...) Sp. z o.o.;
- poddaniu się przez Spółdzielnię egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. do kwoty 29.200.000 zł z tytułu kar umownych wobec (...) Sp. z o.o. w związku z umową przedwstępną z dnia 28 maja 2012 r.

Zarzutem uzasadniającym wykluczenie M. M. (1) ze Spółdzielni jest także akceptowanie wypłacanych członkom Zarządu wynagrodzeń i premii znacznie przekraczających możliwości finansowe Spółdzielni. W 2014 r., gdy już trwały postępowania egzekucyjne przeciwko Spółdzielni i przejściowo działał Syndyk, miesięczne wynagrodzenie prezesa Zarządu wyniosło 21.000 zł plus dodatek funkcyjny w wysokości 5.500 zł. Ustanawianie zasad wynagradzania

członków Zarządu na podstawie § 82 ust. 16 Statutu należy do wyłącznej kompetencji Rady Nadzorczej. Działanie takie Rada Nadzorcza musi zakwalifikować co najmniej jako „nie dające się pogodzić z dobrymi obyczajami”, o których mowa w § 13 ust. 1 Statutu. Kolejnym zarzutem uzasadniającym wykluczenie M. M. (1) jest beczynność Rady Nadzorczej i osobiście M. M. (1) w związku z żądaniem uprawnionej grupy członków zwołania walnego zgromadzenia z marca 2014 r. w jednej części. Umożliwiło to funkcjonowanie starego Zarządu do 14 grudnia 2014 r. i zawieranie niekorzystnych umów oraz sprzedaż składników majątku ze szkodą dla Spółdzielni. Dopiero po zwołaniu walnego Zgromadzenia przez Krajową Radę Spółdzielczą w dniu 14 grudnia 2014 r. stary Zarząd zwołał na wniosek Rady Nadzorczej w tym samym czasie konkurencyjne (...). Była to nieudana próba niedopuszczenia do koniecznych zmian i podjęcia działań naprawczych przez nowe władze Spółdzielni. Rada Nadzorcza oceniła takie działanie jako niedające się pogodzić z dobrymi obyczajami, o których mowa w powołanym wyżej § 13 ust. 1 Statutu.

Kolejnym działaniem uzasadniającym wykluczenie ze Spółdzielni było zwołanie na wniosek Rady Nadzorczej, której M. M. (1) był członkiem Walnego Zgromadzenia w XIII częściach w styczniu/lutym 2015 r. Była to nieuzasadniona, nieudana próba powrotu K. R. (2) na stanowisko Prezesa Zarządu. Rada Nadzorcza oceniła takie działanie jako „niedające się pogodzić z dobrymi obyczajami”, o których mowa w § 13 ust. 1 Statutu.

Ponadto M. M. (1) wykorzystywał zatrudnienie w Spółdzielni do osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści majątkowych poprzez:

- zawarcie ze Spółdzielnią w dniu 16 lutego 2013 r. umowy powierniczej, na mocy której przychody Spółdzielni między innymi z tytułu wynajmu części nieruchomości przy ul. (...) II 20 wpływały na rachunek M. M. (1), w tym kwota 1.033.200 zł wypłacona na ten rachunek z tytułu czynszu należnego za wynajem nieruchomości;

- wystawienie 16 maja 2013 r. faktury VAT na kwotę 676.000 zł za sporządzenie pisma procesowego w sprawie postępowania zabezpieczającego w sprawie X GUp 14/14;

- przeniesienie przez Spółdzielnię na rzecz M. M. (1) nieodpłatnie udziału w prawie własności gruntu przy ul. (...).

(dowód: uchwała, k. 11 – 14)

M. M. (1) wniósł odwołanie od powyższej uchwały do Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, podnosząc zarzut jej nieistnienia lub nieważności.

(dowód: odwołanie, k. 15 – 19)

Uchwałą nr (...) z dnia 27 grudnia 2017 r. Zarząd Spółdzielni, działając na podstawie § 87 ust. 1 i 2 Statutu Spółdzielni, art. 16 § 1 prawa spółdzielczego, art. 1 ust. 7 usm oraz art. 58 § 1 i § 3 k.c. uchylił uchwałę (...) w zakresie § 1 w części dotyczącej członkostwa M. M. (1), z powodu bezwzględnej nieważności uchwały w tej części.

(dowód: uchwała, k. 693)

M. M. (1) nie przysługuje prawo do lokalu znajdującego się w zasobach (...).

(bezsporne)

Ustalenia powyższe zostały dokonane w oparciu o wskazane wyżej dowody. Zasadnicze znaczenie dla odtworzenia okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy miały dowody z dokumentów. Obrazowały one, istotną z punktu widzenia treści uchwały o wykluczeniu powoda ze Spółdzielni, działalność zarządu oraz rady nadzorczej w okresie, gdy powód był jej członkiem. Pozwalały na odtworzenie mechanizmu rządzącego procesami inwestycyjnymi w Spółdzielni, których niepowodzenie prowadziło do niewypłacalności, stwierdzonej postawieniem w stan upadłości. Odzwierciedlały czynności zarządu w okresie od lipca 2014 r. do 14 grudnia 2014 r., podejmowane względem zwołania Walnego Zgromadzenia Członków oraz starania o niedopuszczenie do odbycia Zgromadzenia w grudniu 2014 r., zwołanego uchwałą Krajowej Rady Spółdzielczej. Pozwalały na odtworzenie czynności zarządu

poprzedzających odbycie Zgromadzenia w dniach 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. Wszystkie powyższe okoliczności wynikały z przedłożonych dokumentów, w tym dokumentów o charakterze sprawozdawczym (protokołu z lustracji, sprawozdania syndyka, sprawozdania z działalności inwestycyjnej Spółdzielni). Dokumenty te w tym zakresie Sąd uznał za wiarygodne, pomijając ocenę prawną przedstawionych w nich kwestii, która, w takiej mierze w jakiej dotyczyła okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, została dokonana w niniejszym postępowaniu przez Sąd samodzielnie. Powód zresztą nie kwestionował stwierdzonych w tych dokumentach okoliczności, nie ustosunkował się bowiem w wyznaczonym terminie do odpowiedzi na pozew (zarządzenie, k. 431 – (...), k. 484). Zauważyć należy, że w istocie okoliczności powyższe nie były pomiędzy stronami sporne, konflikt rozgrywał się natomiast na tle ich prawnej kwalifikacji. Niebagatelne znaczenie dla dokonania ustaleń w sprawie miał fakt, że niektóre z kwestii istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy były przedmiotem innych sporów sądowych w rozumieniu art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c. Konstatacja ta ma dwójakiego rodzaju wpływa na ustalenia w sprawie. W tych kwestiach, w których wyrok ustalający istnienie lub nieistnienie danego stosunku prawnego stał się prawomocny, Sąd w sprawie niniejszej był zobowiązany do przyjęcia, iż dana kwestia kształtowała się zgodnie z jego treścią (art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 42 § 9 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze, tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1285 ze zm.). Dotyczyło to ustalenia nieistnienia uchwał podjętych przez zgromadzenie, które odbyło się w dniu 14 grudnia 2014 r. w siedzibie Spółdzielni. Dotyczyło to również kwestii prejudycjalnych leżących u jego podstaw, tj. legalności tegoż zgromadzenia oraz legalności równoległego zgromadzenia, obradującego w tym samym dniu w (...). W kwestiach, w których rozstrzygnięcia Sądów nie stały się prawomocne (w szczególności wyrok Tutejszego Sądu z dnia 8 września 2017 r., II C 465/15), części sprawozdawcze ich uzasadnień mogły stanowić, jako dokumenty urzędowe, podstawę ustaleń w sprawie niniejszej. W ten sposób, uzupełniając stwierdzone w uzasadnieniu okoliczności dokumentami oraz dowodami z zeznań świadków, Sąd ustalił okoliczności towarzyszące zwołaniu Zgromadzenia na okres od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r., stwierdzone w uzasadnieniu wyroku w sprawie II C 465/15 Tutejszego Sądu. Okoliczności tych zresztą pozwany w toku postępowania nie kwestionował, odmiennie kwalifikując ich rezultat pod względem prawnym, tj. prawną legalność owego Zgromadzenia. Uzupełniający charakter dowodu z zeznań świadków sprawiał, że dowody te miały znaczenie dla sprawy drugorzędne i stanowiły podstawę do ustaleń jedynie w tych kwestiach, w których świadkowie opisywali okoliczności istniejące niejako poza treścią dokumentów. Dowody w tym zakresie należało uznać za wiarygodne, za wyjątkiem dowodu z zeznań świadka K. R. (1). Świadek była główną osobą zarządzającą majątkiem Spółdzielni, w okresie w którym podjęte zostały decyzje prawne i ekonomiczne prowadzące do jej upadłości. Przeciwno świadkowi toczy się postępowanie karne, w którym staje ona pod zarzutem niedopełnienia obowiązków członka zarządu. W tym układzie faktycznym relacje świadka ukierunkowane były na racjonalizowanie przyczyn podejmowania przedsięwzięć gospodarczych oraz przedstawienie ich w jak najkorzystniejszym dla siebie, a pośrednio powoda, świetle. Oczywisty i bezsporny rezultat tej działalności sprawiał, że zeznania świadka dotyczyły w przeważającej mierze uzasadnienia podejmowanych działań. To zaś podlega ocenie nie tyle z punktu widzenia prawdziwości, ile dochowania wzorca należytej staranności. Odnosi się zatem do kwalifikacji prawnej zachowania świadka pod względem winy. W konsekwencji zeznania te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

Stosownie do art. 24. § 1. prawa spółdzielczego spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka. Zgodnie z § 2. wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia. Ustawa postanowieniom statutu pozostawia wybór pomiędzy organami właściwymi do podjęcia uchwały w przedmiocie wykluczenia członka spółdzielni, nakazując jedynie obowiązek wysłuchania wyjaśnień zainteresowanego. Jeżeli organem właściwym w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka ze spółdzielni jest, zgodnie z postanowieniami statutu, rada nadzorcza, członek spółdzielni ma prawo:

1) odwołać się od uchwały o wykluczeniu albo wykreśleniu do walnego zgromadzenia, w terminie określonym w statucie, albo

2) zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem; przepisy art. 42 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 42 § 2 i 3 tej ustawy uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. Uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Powództwo o ustalenie nieważności uchwały, a takiej treści żądanie powód zamieścił w pozwie w pierwszej kolejności, jako rodzaj powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.), wymaga po stronie powodowej wykazania interesu prawnego w żądaniu takiego ustalenia. Wbrew ustawowemu przypisaniu uchwał sprzecznej z ustawą sankcji nieważności, nie chodzi w tym przepisie o tzw. nieważność bezwzględną, określoną w art. 58 § 1 k.c., lecz o tzw. nieważność względną, stwierdzaną w wyniku wniesienia odpowiedniego powództwa przez sąd. Jedynie w przypadkach szczególnie rażącego naruszenia prawa można uznać uchwałę za nieważną na podstawie art. 58 k.c. (nieważność bezwzględna) (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 r., III CZP 81/04). Stosowanie przepisu art. 58 § 1 k.c. do uchwał walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) spółdzielni zostało bowiem w zasadzie wyłączone przez art. 42 § 2 pr. spółdz. jako *lex specialis* (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 17 czerwca 2011 r., II CSK 620/10, nie publ. oraz w wyroku z dnia 30 września 2016 r., I CSK 858/14).

Żądanie stwierdzenia nieważności uchwały numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni powód oparł na tezie o podjęciu jej przez grono osób nieuprawnionych, niebędących w chwili jej podjęcia członkami Rady Nadzorczej. Tezę tę sformułował w powiązaniu z rezultatem przebiegu obrad (...) Spółdzielni odbywającego się w terminie od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r., które uchwałą numer (...) dokonało wyboru pełnego nowego składu Rady Nadzorczej Spółdzielni, uchwałą zaś (...) pozbawiło mandatu dotychczasowych członków, wybranych w toku (...) odbytego w dniu 14 grudnia 2014 r. w (...). Tymczasem zaskarżona uchwała została podjęta w dniu 10 marca 2015 r. przez Radę Nadzorczą w „starym” składzie, nieuwzględniającym zmian wprowadzonych uchwałami (...) podjętymi w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. Tezę tę da się sprowadzić do założenia, że zaskarżona uchwała, pomimo nadania jej pozoru podjęcia przez ustawowo i statutowo określony organ, tj. radę nadzorczą, została w istocie podjęta przez grupę osób jedynie mniających się być członkami takiego gremium, wbrew stanowi ukształtowanemu uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni.

Na gruncie prawa spółdzielczego oprócz uchwał bezwzględnie nieważnych (por. art. 42 § 2 pr. spółdz.) i względnie nieważnych (por. art. 42 § 3 pr. spółdz.) występują także uchwały nieistniejące (*actus non existens*). O uchwałę nieistniejącą można mówić wtedy, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstytucyjnych uchwały, jak np. brak wymaganej w ustawie lub statucie większości głosów do podjęcia uchwały albo brak na walnym zgromadzeniu wymaganego kworum (por. art. 41 § 2 pr. spółdz.) A zatem uchwała organu spółdzielni może być uznana za nieistniejącą jedynie w przypadku najpoważniejszych wad wykluczających wyrażenie oświadczenia woli uprawnionych podmiotów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2003 r., I PK 336/02, OSNP 2004/18, poz. 314). Do takiej kategorii uchwał należałoby zaliczyć uchwałę podjętą przez grono osób, działających jako członkowie rady nadzorczej Spółdzielni, w rzeczywistości jednak kwalifikacji tej nie posiadających. Uchwała taka nie może zostać uznana za nieważną, nie może również zainteresowany doprowadzić do jej uchylenia, skoro nie może ona kształtować treści praw i obowiązków podmiotów, których dotyczy. Właściwym w tym względzie środkiem prawnym byłoby powództwo o ustalenie nieistnienia uchwały, którego powód nie zgłosił. W zasadzie konstatacja ta wystarczałaby do oddalenia żądania ustalenia nieważności uchwały, jednak wobec zgłoszonego przez powoda również żądania jej uchylenia, koniecznym jest rozpoznanie omawianego zarzutu, jako warunkującego rozważanie kwestii względnej nieważności omawianej uchwały.

Ustalenia w sprawie, dotyczące okoliczności zwołania Walnego Zgromadzenia Członków na termin w dniach od 26 stycznia do 10 lutego 2015 r. oraz działań podjętych przez zarząd wybrany na Walnym Zgromadzeniu Członków, jedynym odbywającym się w dniu 14 grudnia 2014 r. w warunkach legalności, w (...) na skutek zwołania przez Krajową Radę Spółdzielczą, prowadzą do wniosku, że zebraniu temu nie można przypisać kwalifikacji Walnego Zgromadzenia, działającego w oparciu o przepisy prawa i statut. Po pierwsze zostało ono zwołane w okresie, gdy nie odbyło się jeszcze najbliższe zwołane Walne Zgromadzenie Członków, którego przedmiot obrad miał być, w odniesieniu do

kwestii zmian w składzie Rady Nadzorczej wybranej na kadencję w latach 2012 – 2015 tożsamy z planowanym na styczeń i luty 2015 r. Trafnym jest stanowisko, że ani przepisy ustawy ani statut nie przewidują takiego „zapasowego” Walnego Zgromadzenia. Okoliczności jego zwołania, oceniane w kontekście konfliktu w łonie Spółdzielni, zarzutów kierowanych przeciwko m. in. członkom zarządu K. R. (1) i M. C. a także działań podejmowanych przez zarząd w tym składzie, aby nie dopuścić do skutecznego odbycia się Walnego Zgromadzenia Członków zwołanego przez Krajową Radę Spółdzielczą, prowadzą do wniosku, że celem zwołania ocenianego Walnego Zgromadzenia było odwrócenie ewentualnych niekorzystnych dla tych osób skutków, których wystąpienie zarząd ten przewidywał w związku ze zwołaniem Walnego Zgromadzenia przez Krajową Radę Spółdzielczą. Prowadzi to do wniosku o nadużyciu instytucji zwołania Walnego Zgromadzenia, dla celów ukształtowania składu organów Spółdzielni korzystnego dla osób, których działalność, jako członków organów, miała zostać poddana weryfikacji pod względem gospodarności, rzetelności i legalności. Nie istniała zatem prawnie relewantna przyczyna zwołania owego zgromadzenia. Wadliwość zwołania owego organu istniała również na etapie jego przygotowania. Przewidywany przez Statut minimalny termin na powiadomienie o terminie, miejscu i porządku obrad członków, wyprzedzający odbycie Zgromadzenia o co najmniej 21 dni, został przekroczony, w związku z informacją o „zmianie” miejsca odbycia się zgromadzenia z ul. (...) (siedziba Spółdzielni) na ul. (...) (siedziba (...)). Informacja taka była kolportowana w dniu 23 stycznia 2015 r. przez „starych” członków Zarządu, co nie wystarczało do przyjęcia, że notyfikacja o miejscu odbycia Zgromadzenia została dokonana w trybie określonym przez Statut. Doniosłość określenia miejsca zgromadzenia nakazuje przyjmować, że w istocie ta czynność – tj. kolportaż informacji w dniu 23 stycznia 2015 r. – określała elementy konstytutywne aktu zwołania zgromadzenia. Wreszcie decyzją Zarządu z dnia 31 grudnia 2014 r. Zgromadzenie to zostało odwołane, co podano do wiadomości Spółdzielców poprzez ogłoszenie w Gazecie (...) w dniu 13 stycznia 2015 r. Samorzutne zwołanie przez grupę członków bez zachowania wymaganej procedury zebrania, określonego jako walne zgromadzenie członków, nie konstytuuje tego organu w sposób określony regułami gwarancyjnymi wywiedzionymi z treści prawa spółdzielczego i statutu Spółdzielni. Uchwały przyjęte przez takie gremium, niebędące w istocie Zgromadzeniem, uznać należy za nieistniejące prawnie. Konkluzja ta jest zgodna z treścią wyroku Tutejszego Sądu z dnia 8 września 2017 r. w sprawie II C 465/15. Wadliwość ta wykracza poza konsekwencje związane ze wstrzymaniem wykonalności uchwał podjętych przez to gremium, dotyka bowiem samego elementu konstytuującego uchwałę, jako doniosłą prawnie podobną do czynności prawnej czynności konwencjonalną uprawnionego organu spółdzielni, poprzez stwierdzenie jej pochodzenia od podmiotu niezdolnego w ogóle do podjęcia takiej czynności. W konsekwencji należało przyjąć, że styczniu i lutym 2015 r. nie doszło do zmian w składzie osobowym Rady Nadzorczej Spółdzielni, ukonstytuowanej na Zgromadzeniu odbytym 14 grudnia 2014 r. w (...). Uchwały podjęte przez tak ukonstytuowaną Radę nie mogą być uznane za nieistniejące, dotyczy to również uchwały z dnia 10 marca 2015 r. w przedmiocie wykluczenia powoda z grona członków Spółdzielni. Istniały zatem wyjściowe przesłanki do jej zbadania przez pryzmat treści art. 42 § 3 prawa spółdzielczego.

Zgodnie z § 7 w wypadku bezskutecznego upływu terminu do rozpatrzenia odwołania przez walne zgromadzenie, termin do zaskarżenia do sądu uchwały rady nadzorczej, o którym mowa w § 6 pkt 2, biegnie od dnia, w którym odwołanie powinno być najpóźniej rozpatrzone. Powód wyczerpał drogę postępowania wewnątrzspółdzielczego, składając w dniu 8 kwietnia 2015 r. odwołanie do Walnego Zgromadzenia Członków, które przez okres roku, 5 tygodni i 6 dni (do dnia złożenia pozwu, tj. do dnia 19 maja 2016 r.), nie zostało przez ten organ rozpatrzone. Zachowany został zatem termin otwarty do złożenia powództwa do sądu. Termin sześciotygodniowy, o którym mowa w art. 24 § 7 prawa spółdzielczego należy bowiem liczyć, jeżeli w okresie od dnia wniesienia odwołania nie odbyło się Walne Zgromadzenie, od upływu roku od dnia wniesienia odwołania, w którym winno się odbyć Walne Zgromadzenie (art. 37 § 1 prawa spółdzielczego). Rozpoznanie odwołania od uchwały rady nadzorczej o wykluczeniu członka, odbywa się odpowiednio wedle reguł stosowanych do oceny odwołań od uchwał Walnego Zgromadzenia Członków, określonych w art. 42 prawa spółdzielczego.

Skuteczne zachowanie terminu do złożenia powództwa nie implikowało jeszcze oceny uchwały przez pryzmat kryteriów określonych w art. 24 § 2 prawa spółdzielczego. W toku sprawy wyłoniły się dwa zagadnienia wpływające bezpośrednio na skuteczność uchwały o wykluczeniu powoda oraz na jego legitymację czynną, a w konsekwencji na zasadność powództwa. Pierwszą był problem ważności czynności prawnej polegającej na przystąpieniu powoda jako członka do Spółdzielni w 2012 r. Drugą – utrata przez niego członkostwa wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca

2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r., poz. 1596 – dalej „ustawa nowelizująca”).

W tej pierwszej kwestii pozwana zakwestionowała ważność własnej uchwały z dnia 4 czerwca 2012 r. w zakresie przyjęcia powoda w poczet członków Spółdzielni. Dokonała tego w swoisty sposób, poprzez podjęcie przez Zarząd w dniu 27 grudnia 2017 r. uchwały uchylającej uchwałę (...) w zakresie § 1 w części dotyczącej członkostwa M. M. (1), z powodu bezwzględnej nieważności uchwały w tej części. Nie negując możliwości podjęcia uchwały uchylającej inną uchwałą (jako *actus contrarii*), przyjąc należy iż uchwała z 27 grudnia 2017 r., podjęta w toku sporu o członkostwo zainteresowanego w Spółdzielni, nie ma przymiotu prawomocności formalnej i materialnej. Jeśli uchwała walnego zgromadzenia stanowi podstawę nabycia przez członka konkretnych praw, nie może być dowolnie zmieniona lub uchylona przez kolejne walne zgromadzenie, a to w myśl konstytucyjnej zasady ochrony praw nabytych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2000 r., V CKN 532/00). W konsekwencji uchwała uchylająca taką uchwałę, z powołaniem na jej bezwzględną nieważność podlega również incydentalnej kontroli, dokonywanej przesłankowo, w toku innego postępowania, w którym kwestia przez nią regulowana stała się prawnie doniosłą. Niewątpliwie tak było w rozpoznawanej sprawie, w której nieważność uchwały o przyjęciu powoda w poczet członków Spółdzielni, implikowała bezskuteczność uchwały o jego wykluczeniu a w konsekwencji również bezzasadność powództwa o jej uchylenie, ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie powoda (art. 42 § 4 zd. 2 pr. sp.).

Spór w tym względzie ogniskował się wokół kwestii złożenia przez powoda deklaracji przystąpienia do Spółdzielni, o której mowa w art. 16 § 1 prawa spółdzielczego. Pozwana wywodziła, opierając się na ustaleniach jeszcze protokołu lustracji spółdzielni, że w aktach spółdzielni brak egzemplarza takiego oświadczenia, wobec czego powód nie mógł zostać przyjęty do Spółdzielni, skoro nie złożył deklaracji członkowskiej. Powód przedstawił natomiast fotokopię deklaracji, zawierającą podpisy ówczesnych członków zarządu Spółdzielni, wskazując, że braki w dokumentacji spółdzielczej nie mogą prowadzić do wniosku, że deklaracji tej nie złożył. Jeżeli deklaracja o przyjęcie w poczet członków została złożona, a następnie uległa zniszczeniu lub zaginęła, zainteresowany może wykazywać za pomocą wszystkich dowodów, że złożył deklarację. Podobnie, jeżeli podjęta została uchwała o przyjęciu w poczet członków i zaginęła, to również można dowodzić wszystkimi środkami dowodowymi faktu podjęcia takiej uchwały (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 748/13). Skoro powód przedstawił fotokopię deklaracji zawierającej podpisy członków zarządu Spółdzielni, odpowiadające § 10 ust. 3 Statutu, to oznacza to, że istniał oryginał takiego dokumentu, co z kolei prowadzi do wniosku, że deklaracja została złożona. Prowadzi to do wniosku, że w niniejszym postępowaniu ważność przyjęcia powoda w poczet członków Spółdzielni nie została podważona.

W konsekwencji do oceny pozostała kwestia utraty członkostwa powoda w Spółdzielni z mocy prawa, ze względu na niespełnienie wymogów określonych w art. 3 u.s.m. w brzmieniu określonym ustawą nowelizującą. Bezsparnie w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej powodowi nie przysługiwało żadne z praw wymienionych w art. 4 ustawy nowelizującej, co spowodowało, przy założeniu bezzasadności uchwały o wykluczeniu go z grona członków Spółdzielni, utratę przez niego członkostwa z mocy prawa. Powstał w związku z tym problem, czy powodowi przysługuje dalej legitymacja do żądania uchylenia uchwały o jego wykluczeniu.

Kwestią podobną pod względem sekwencji występowania skutków prawnych lecz nietożsamą z punktu widzenia przedmiotu zaskarżonej uchwały zajmował się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 stycznia 2007 r. (III CZP 142/06). Przyjął w niej, że jeżeli członek spółdzielni zaskarżył na podstawie art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 122 poz. 1024) uchwałę walnego zgromadzenia inną niż dotyczącą jego praw podmiotowych, a następnie został wykluczony ze spółdzielni na podstawie art. 24 Prawa spółdzielczego w brzmieniu sprzed wskazanej nowelizacji, to zachowuje legitymację czynną wówczas, gdy zaskarżył do sądu uchwałę o wykluczeniu; utrata legitymacji czynnej następuje w razie prawomocnego oddalenia powództwa o uchylenie uchwały o wykluczeniu. Analogicznie do kwestii podszedł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lipca 1998 r. (I CKN 794/97). Opierając się na podzielanym przez Sąd orzekający w sprawie stanowisku, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego (obecnie treść normatywna tego przepisu ujęta jest w art. 42 § 3 i 4 pr. sp.), należy do kategorii powództw o

ukształtowanie prawa, przy których legitymacja czynna jest ściśle związana z interesem prawnym Sąd ten doszedł do przekonania, że powód, który - mimo ustania jego członkostwa w spółdzielni - jako były członek dochodzi uchylenia uchwały, powinien wykazać, iż ma interes prawny w jej zaskarżeniu. Innymi słowy, należałoby przyjąć, że legitymacja czynna przysługuje tylko tym byłym członkom spółdzielni, których praw uchwała dotyka mimo ustania członkostwa. Wykazanie tak rozumianego interesu prawnego w zaskarżeniu uchwały jest nieodzowne, skoro ustawodawca, jak była już o tym mowa, *expressis verbis* przyznał legitymację czynną wyłącznie członkowi spółdzielni, którym wykluczony obecnie pozostaje aż do czasu uprawomocnienia się rozstrzygnięcia sądu (art. 24 § 10 pr. sp.). Z uwagi na treść art. 316 § 1 k.p.c. legitymacja ta musi przysługiwać powodowi w chwili wyrokowania.

Sekwencja występowania skutków prawnych w sprawie jest podobna. W analizowanym przez Sąd Najwyższy stanie prawnym utrata członkostwa w Spółdzielni następowała z chwilą doręczenia wykluczonemu członkowi uchwały z uzasadnieniem, przez co jej późniejsze zaskarżenie mogło prowadzić do przywrócenia członkostwa, ze skutkiem odzyskania legitymacji w odniesieniu do innych, wcześniej zaskarżonych uchwał organów spółdzielni. Zastosowanie w rozpoznawanym stanie prawnym art. 24 § 10 prawa spółdzielczego sprawiło, że powód generalnie byłby legitymowany do zaskarżania wszelkich uchwał do czasu zakończenia niniejszej sprawy, wejście w życie ustawy nowelizującej prawa tego go pozbawiło, wpływając jednocześnie na legitymację w niniejszym postępowaniu, której utrata prowadzi do oddalenia powództwa.

Stosownie do treści art. 10 ustawy nowelizującej do spraw sądowych wszczętych i niezakończonych prawomocnym orzeczeniem przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Przepis ten ma charakter procesowej normy intertemporalnej. Powiązanie jego treści z wyłączeniem przez ustawę nowelizującą, stosownie do brzmienia art. 1 ust. 8 u.s.m., przepisów prawa spółdzielczego regulującego wykluczanie członków w spółdzielniach mieszkaniowych, sprawia, że doszło do wyłączenia z mocą wsteczną przepisów art. 24 i 42 prawa spółdzielczego w odniesieniu do wykluczenia członka spółdzielni mieszkaniowej. Na skutek zmiany stanu prawnego w toku postępowania powód z mocy prawa utracił członkostwo, a znowelizowane przepisy wyłączyły możliwość wykreślenia i wykluczenia członka, a w rezultacie prawo zaskarżenia uchwał w tym przedmiocie w drodze stosownych powództw. Artykuł 10 ustawy nowelizującej odnosi się do spraw sądowych regulowanych tą ustawą, którymi, na tle jej treści, są przede wszystkim sprawy o wykluczenie członka spółdzielni. Oznacza to, że utrata statusu członka spółdzielni oraz wyłączenie możliwości stosowania przepisów o wykluczeniu członka ze spółdzielni mieszkaniowej odnosiły się do spraw będących w chwili wejścia w życie ustawy w toku, wpływając bezpośrednio na legitymację czynną stron tych postępowań. Retroaktywne działanie nowych przepisów należy uznać za uzasadnione ze względu na potrzebę ochrony wartości konstytucyjnych, które legły u podstaw wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 5 lutego 2015 r., sygn. akt K 60/13, a w szczególności potrzebę przywrócenia właściwego statusu członkom spółdzielni mieszkaniowych, którym przysługują prawa do lokali w zasobach spółdzielni poprzez wykonywanie uprawnień korporacyjnych i realną możliwość wpływu na zarządzanie spółdzielnią. W dawnym stanie prawnym ze względu na kategorię tzw. członków oczekujących siła tych uprawnień była osłabiona (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 5 czerwca 2018 r., I ACa 570/17; por. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 sierpnia 2018 r., I ACa 432/17).

Podzielając tę konstatację należało przyjąć, że powód utracił legitymację do zaskarżenia uchwały o swoim wykluczeniu, wskutek późniejszej utraty członkostwa z mocy prawa. Legitymacja do zaskarżenia takiej uchwały mogła zatem ewentualnie wynikać jedynie z przesłanek ogólnych, w tym z przesłanki interesu prawnego. Powód interesu tego dopatrywał się w konieczności obrony przed sformułowanymi w uchwale o wykluczeniu zarzutami. Tak określonego interesu nie można uznać za relewantny w sprawie o uchylenie uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni. Kwestię interesu prawnego odnieść należy bowiem do sentencji wyroku, nie zaś do przesłanek leżących u jego podstaw. Interes prawny, rozumiany jako potrzeba uzyskania danego rozstrzygnięcia sądowego, określony w taki sposób przez powoda sprowadzał się do ochrony dwóch sfer – dobrego imienia i reputacji oraz ochrony przed odpowiedzialnością za czyn zabroniony. Ta ostatnia realizuje się w procesie karnym, który przeciwko powodowi jest w toku, co wyklucza realizowanie tego interesu w niniejszym postępowaniu. Ta pierwsza natomiast nie mogła być w niniejszym postępowaniu zrealizowana, albowiem wyrok w sprawie dotyczyć mógł dóbr osobistych powoda jedynie pośrednio, a ewentualne uznanie bezpodstawności zarzutów nie wynikałoby z treści sentencji. Wyrok korzystny

dla powoda nie prowadził zatem do ochrony jego dóbr osobistych, podobnie jak niekorzystny nie mógł oznaczać z konieczności uznania za zasadne wszystkich stawianych mu zarzutów. Interes wyrażający cel procesu winien zawierać się w żądanym rozstrzygnięciu o roszczeniu procesowym, nie zaś w rozstrzygnięciu koniecznych do uzyskania danego orzeczenia przesłanek. Cel procesu w postaci wyroku nie może mieć znaczenia ubocznego i przygodnego względem przesłanek jego wydania, które mogą być rozstrzygnięte poprzez zgłoszenie bardziej adekwatnego roszczenia – w tym przypadku dotyczącego ochrony dóbr osobistych. Skoro powód nie wskazywał ani nie wykazywał innego interesu w rozstrzygnięciu w kwestii członkostwa, a podany przez niego okazał się niewystarczający, powództwo podlegało oddaleniu.

Do tożsamego rezultatu prowadziłoby poddanie badaniu zasadności przesłanek wykluczenia powoda. Celem postępowania o uchylenie uchwały wykluczającej z członkostwa jest dokonanie oceny prawidłowości podjętej uchwały. Innymi słowy zbadanie, czy przyczyny, które legły u podstaw wykluczenia istniały, a jeżeli tak to czy zachowanie członka nosiło cechy winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa. Konieczność oceny przesłanek wykluczenia członka na datę podjęcia uchwały skutkuje tym, że sąd w postępowaniu o uchylenie uchwały organu spółdzielni w przedmiocie wykluczenia członka nie może badać, czy istniały inne jeszcze przyczyny niepowołane w uchwale o wykluczeniu, które mogłyby ewentualnie uzasadniać wykluczenie członka spółdzielni. Rola sądu bowiem w tym postępowaniu polega nie na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny, podane w uchwale o wykluczeniu, istniały i czy wykluczenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu. Zatem nawet jeżeli z materiału dowodowego wynika, że inne jeszcze, nie powołane w uchwale zachowania członka mogłyby skutkować jego wykluczeniem, sąd nie może brać ich pod uwagę przy ocenie zasadności podjęcia uchwały o wykluczeniu (tak trafnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 lutego 2018 r., VI ACa 1402/16).

Możliwość rozwiązania stosunku członkostwa przez wykluczenie istnieje tylko wówczas, gdy czyn członka spółdzielni jest pod względem przedmiotowym sprzeczny z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami, a pod względem podmiotowym zawiniony. Statut spółdzielni powinien określać przypadki, kiedy czyn członka (postępek polegający na działaniu lub zaniechaniu) można zakwalifikować jako przyczynę (powód, rację) wykluczenia (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19 czerwca 2018 r., I ACa 243/17).

Takiej kontroli w sprawie podlegały zarzuty sformułowane w uchwale rady nadzorczej z dnia 10 marca 2015 r. W związku z ich ilością zauważyć należy, że uznanie zasadności choćby jednego zarzutu, kwalifikowanego pod względem strony podmiotowej jako umyślnego lub noszącego znamiona rażącego niedbalstwa wystarczało dla uznania skuteczności i zasadności uchwały.

Pierwsza grupa zarzutów odnosiła się do nienależytego wykonywania przez powoda mandatu członka rady nadzorczej Spółdzielni, jako organu który podjął 7 wyszczególnionych uchwał, prowadzących do utraty kontroli nad działalnością zarządu oraz rozporządzaniem przez ten organ mieniem Spółdzielni. Z tych uchwał uchwała numer (...) została podjęta przed objęciem przez powoda mandatu, pozostałe natomiast już w trakcie jego kadencji. Jeżeli chodzi o uchwały podjęte w trakcie wykonywania przez powoda mandatu, to uchwała numer (...) stanowiła blankietowe upoważnienie dla zarządu do dysponowania majątkiem Spółdzielni na według jego uznania. Uchwała ta została podjęta na podstawie art. 46 § 2 prawa spółdzielczego, który w relewantnej dla sprawy części stanowił, że statut może zastrzec do zakresu działania rady jeszcze inne uprawnienia. Jako statutowe jej podstawy wskazano § 82 pkt 1, 3, 8 i 22. Odnośne postanowienia stanowią, że do zakresu działania Rady Nadzorczej należą: uchwalenie planów gospodarczych oraz innych planów jej działalności, zatwierdzanie struktury organizacyjnej Spółdzielni, podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia do innych organizacji społecznych oraz wystąpienia z nich oraz upoważnienie Zarządu Spółdzielni do zaciągania kredytów bankowych i innych zobowiązań w zakresie najwyższej sumy zobowiązań określonej przez Walne Zgromadzenie. Jednocześnie Rada powołała się na okoliczność braku podjęcia przez (...) uchwał w przedmiocie określenia maksymalnej sumy zobowiązań możliwych do zaciągnięcia w kolejnych latach. Treści uchwały nie broni pod względem prawnym żaden z powołanych na jej uzasadnienie przepisów. Artykuł 46 § 2 prawa spółdzielczego stanowi o możliwości przyznania przez statut R. innych jeszcze niż określone w § 1 uprawnień, stanowiących ustawowe minimum zakresu kompetencji tego organu. Uchwała Rady

nie mogła dotyczyć zmiany Statutu w tym kierunku, jej powołanie natomiast wskazuje, że Rada postrzegła ów przepis jako umożliwiający ograniczenie zakresu własnych uprawnień, przewidzianych przepisem o charakterze semiimperatywnym, co stoi w oczywistej sprzeczności z treścią art. 46 § 1 prawa spółdzielczego. Uchwała nie dotyczy również materii określonych w § 81 ust. 1, 3, 8 i 22 Statutu. Ma ona charakter ogólny, w istocie wyraża blankietową zgodę organu powołanego do nadzoru i kontroli nad działalnością Spółdzielni, na wszelkie sposoby dysponowania majątkiem Spółdzielni. W ten sposób Rada zrzekła się swojej nadzorczej i kontrolnej roli, rezygnując jednocześnie z uprawnień wynikających z art. 46 § 1 pkt 3 prawa spółdzielczego. Analogiczna konstatacja dotyczy uchwał numer (...) i (...), które, jakkolwiek w warstwie przedmiotowej były ograniczone do pojedynczych składników mienia Spółdzielni – nieruchomości położonych przy ul. (...) i działki (...), wyrażały tę samą myśl, tj. zrzeczenie się wykonania funkcji nadzorczej i kontrolnej w stosunku do działań zarządu odnoszących się do tych składników mienia, które miały zostać przeniesione na utworzone spółki. Dodatkowo upoważnienie to, w sferze dotyczącej zbycia tych nieruchomości, wkraczało w materię zastrzeżoną wyłącznie dla (...) (art. 38 § 1 pkt 5 pr. sp.). Blankietowy charakter miały również uchwały numer (...) i (...), upoważniające Zarząd do obciążania wszelkich nieruchomości stanowiących zasoby (...) Spółdzielni Mieszkaniowej. Również one pozbawiały Radę Nadzorczą funkcji sankcjonującej (art. 46 § 1 pkt 3 prawa spółdzielczego) i kontrolnej w stosunku do działań zarządu. W rezultacie, w okresie od 2012 r. do grudnia 2014 r. wszelkie działania Zarządu Spółdzielni, podejmującego niewątpliwie nietrafne decyzje gospodarcze, na poziomie zagrażającym substancji i istnieniu Spółdzielni, pozostawały poza kontrolą Rady Nadzorczej. Zaniechania te przypisać należy również powodowi, jako członkowi Rady Nadzorczej w omawianym okresie, niezależnie od osobistego zaangażowania lub udziału w podejmowanych uchwałach. Powód, jako prawnik winien wiedzieć, jakie skutki w sferze kompetencyjnej i ustrojowej niosą dla Spółdzielni owe uchwały oraz że ich podjęcie oznacza zrzeczenie się przez Radę kompetencji stanowiących rację jej wyodrębnienia jako samodzielnego organu w strukturze Spółdzielni. Brak w sprawie jakichkolwiek ustaleń, że powód sprzeciwiał się podjęciu owych uchwał oraz dążył do wzmocnienia pozycji Rady względem Zarządu. Od powoda jako członka spółdzielni, członka Rady Nadzorczej i prawnika należało oczekiwać szczególnych starań, zmierzających do zachowania i ugruntowania pozycji statutowej Rady Nadzorczej oraz inicjowania jej działań w kierunku szczególnie skrupulatnego nadzoru nad działalnością Zarządu, w okresie w którym podejmował on w imieniu Spółdzielni decyzje o zaangażowaniu jej w przedsięwzięcia gospodarcze o kolosalnych, na miarę Spółdzielni, konsekwencjach majątkowych. Żadne takie działania nie zostały podjęte, przeciwnie wprost – Rada, posługując się pretekstową podstawą prawną, przekazała w ręce Zarządu całość działalności inwestycyjnej Spółdzielni, powstrzymując się od jakiegokolwiek działalności kontrolnej i sankcjonującej. Zaniechania powoda w tym względzie noszą znamiona istotnych, wypełniających znamię rażącego niedbalstwa, godzących w istotę funkcji Spółdzielcy w organach, w stabilność finansową i gospodarczą Spółdzielni, wreszcie w samo jej istnienie. W ten sposób powód nadużył zaufania pokładanego w nim przez członków Spółdzielni, wyrażającego się powołaniem do Rady Nadzorczej, sprzeniewierzając się obowiązkowi: dbania o dobro i rozwój Spółdzielni, o poszanowanie mienia spółdzielczego i jego ochronę oraz stosowania się do postanowień Statutu (§ 22 ust. 5 i 6 Statutu), co uzasadniało podjęcie uchwały o jego wykluczeniu ze Spółdzielni. Uznania zasadności owego zarzutu, w powiązaniu z wagą przypisanych powodowi zaniechań zwalniało Sąd z obowiązku dalszego badania pozostałych podstaw wykluczenia.

Z tych przyczyn powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. poprzez ich zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej. Na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego, określone, w związku również z incydentalnym postępowaniem toczącym się na skutek zażalenia powoda na postanowienie o oddaleniu wniosku o wyłączenie sędziego przed Sądem Apelacyjnym, na podstawie § 8 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 in fine Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., 265) na kwotę 600 zł, powiększoną o 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

Ze względu na powyższe motywy orzeczono jak w sentencji.